

З ЖИТТЯ В КРАЮ.

ЯК ЖИВУТЬ СЕЛЯНИ ЗА ЗБРУЧЕМ.

Австрійський Німець, Вільгельм Станко побув на Радянській Україні й утікши звідти, описав свої інформації редакції „Діла“, де читаємо такий уступ:

Вчитав наш оповідач у віденській комуністичній „Роте Фане“, що сільський робітникам живеться краще. Аби переконатись, чи це правда, як тільки дістав відпустку — пішов на роботу у „радгосп“ (спільне господарство — Комуна) до Боярки. Та там просто зжухнувся. Найшов він там великий колектив. На господарстві було 200 коней, 150 коров, маса безрого і т. д. Поралися біля того всього селяни, самі Українці, та жмінка бувших робітників. Мешкали у завошених бараках, багато не мало нічого, аби прикритись, хоч холод дошкулював. У харчівні неохайно. Бракують тарелі і ложки, які нашивидко миють у брудній воді. Харчі погані. Ранком пісна рідка зупа (20 коп.), на обід борщ і весь час — каша, денде — буває — заблукає в ній маленька дрібка мяса (75 коп.), ввечером знову зупа (20 коп.) До того денно і ціл ф. хліба (1 ф. 8 коп., а на базарі до 2 карб.). До чаю купують „конфетки“ по 10 коп. одна. Очевидно, і тут верхам поводитись краще. Адюнкти, керманічі, бухгалтери і т. д. мають у селі гарну харчівню і багаті харчі.

Радгоспники, що працюють біля коней, встають уже в 4 год. ранку і йдуть заради роботи. Вони мають що правда, кращі платні, бо дістають денно 2.50 проти 2.10—2.25 карб. платні інших. Ці інші йдуть до праці в 6 год. ран. з одногодинним обідним відпочинком. Праця тяжка, теж і зимою. Тоді молотять, їздять за деревом, наповнюють магазини і т. д. В усіх свідомість „нової панщини“, але мусять мовчати, бо агенти ГПУ, безпощадні.

Потім ще описує свій побут у тюрмі в Києві, і каже, що там сидять головню українські селяни, в 7-метровій келії на 55 люда! Є між ними й 70 літні старці.

МОБІЛІЗУЮТЬ НА ДАЛЕКИЙ СХІД.

Нашу Редакцію відвідало минулого тижня кілька наших передплатників з Підволочиск та інших надграничних місцевостей. Усі оповідають (на підставі слів утікачів), що большевики переводять по селах за Збручем мобілізацію усіх молодих мушчин до 35-го року життя. Змобілізованих приділяють частинно до армії, але в більшості формують з них робітничі відділи й висилають мабуть до Маньчжурії до праці при окопах.

ГРОБИ-СКАРБНИЦІ У СТА- РИННИХ ІНДІЯХ.

Нові величні знахідки в Мексику.

Недавно тому пощастило мексиканському археологові А. Казови зробити біля Аксака Сіті у Південно-Мексику дуже цінне відкриття, якого грошева та мистецька вартість нагадує вчасні славу гробниці єгипетського фараона Тутанкамена. Він вірив, що старинну історію та культуру Мексику можна буде ліпше прослідити тільки на гробових знахідках, бо тодішнім звичаєм давали помершим володарям та їх вождам до гробу цільні їх маєток для вжитку душі по смерті тіла, і тому зачав систематично копати в Монте Альбані, старому середовищі заверглих індіанських культур, де дочекався вислідів, що перейшли всякі сподівання.

Казо відкрив саме 8 гробів індіанських володарів з часів перед відкриттям Америки, а в одному з них величезні скарби. У цьому гробі знайшов він у двох склеплених кімнатах сидячі кістяки шести мужчин зі золотими відзнаками їх власти на грудях, а біля них множество дорогих нашийників, браслетів, перстенів, гребенів та інших предметів зі золота, срібла й дорогого каміння. Були там тяжкі корони, чаші до пиття, посмертні бляшані маски, голова якоїсь богиці, оrel з ланцюгом у дзюбі — а все те зі золота, дальше алябастрові вази, великі перли, пера ковани зі золотої бляхи і багато інших предметів великої вартости. Між ними лежав людський череп, що мав у очній ямі всаджені два великі туркуси.

На многих костях та по стінах були пописані загадочні гієрогліфи, які по відчитанню розяснять певно незнану сторінку з історії старого Мексику, скажуть, хто й коли побудував Монте Альбан, хто там жив, з ким воював та хто були вельможні, похоронені з такими скарбами у віднайденій тепер гробниці.

Поки що догадується Казо, що це вожди Мікстеків або Запотеків, які жили у наших княжих часах (XI — XIV ст.) а само місто було знищене давно перед 1519 р., коли то до мексиканських берегів причалив іспанський полководець Кортес та став завойовувати багатий в золоту край.

Я. П.

ПОМІЧ НАНСЕНІВСЬКОГО „ОФІСУ“ УКРАЇНСЬКИМ ВТІКАЧАМ.

„Журналь де Женев“ з 24-го квітня повідомляє: „Адміністраційна Рада уповажнила „Офіс“ видати 10.000 швейцарських франків для уладження українців та інших втікачів, що дісталися до Румунії“. Одночасно повідомляють, що на переселення вірмен досі вжито до 9.500.000 французських франків.

(У. Б. в Женеві.)

ПО ВСЬОМУ СВІТІ.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

Огославія. Приходять щораз то нові вістки, що революція в Югославії починає прибирати грізні форми. В багатьох містах паузе хабс. В четвер вечером (19. V.) перервано телефонну комунікацію між Білгородом а Віднем. Ніччу появилися над містом літаки, що розкидали відозви звернені проти короля. З п'ятниці на суботу місто було позбавлене світла. Військові відділи збунтувалися. Революційний рух обняв вже Босню і переноситься до Хорватії і Словакії. По містах появляються нелегальні часописи, що походяться з законспірованих джерел. Останні вісти доносять, що на міністра Марінковича зроблено замах.

Відбуваються масові арешти й ревізії, не поминають і армії. Подекуди проголошено военний стан.

Німецькі справи.

В американському часописі „Форум“ висловлено погляд, що прихід Гітлера до влади означає загибель комунізму в Німеччині. Диктатура Гітлера сигналізує війну з большевією й у большевії на вишолок Гітлерівського перевороту зараз булб оголошено мобілізацію.

Дня 20. V. ц. р. відбулася в Данцігу велика німецька маніфестація. Мін. Райхсвері Гесслер у своїй промові сказав, що Німці кожної хвили готові стати, як один муж в обороні Данцінгу та ніколи не погодяться з його втратою. У маніфестаційному поході по вулицях міста молодь кидала оклики: „Данціг верне до Німеччини!“

Большевія. На всій українській території почалися нові заворушення. Це дуже затрівжило московсько-большевицьку владу, бо вона тепер саме горачково підготовляється до війни з Японією. Большевики бояться, що українське населення скорстає з нагоди війни й по оголошенні мобілізації, діставши зброю в руки, оберне її проти них і скине московське ярмо.

Большевицька влада настрашена грізною поставою укр. селянства й робітництва оголосила, що цього року не будуть вже відбирати всего збіжжа й худоби, а залишать селянам дешо на виживлення. Тим думають зеднати собі Українців на випадок війни, яка кожною може вибухнути. То марні їхні зусилля. Українці не дадуться вже тепер підурити ніяким осібнякам і ніколи не стануть по стороні ворогів України.

На Далекім Сході.

Німецький часопис „Форварте“ подає, що московська радіостанція вже через ряд днів доносить алярмуючо про безпеку війни на Далекому Сході з огляду на те, що в

Японії приходять до влади у звязку з останніми подіями націоналістичні елементи. Вони домагаються рішучої акції повного захоплення Маньчжурії й російської частини східно-китайської залізниці. У відповідь на це і на Сибірі большевики вишколюють військово населення.

Женева: розбройна конференція, яка радить вже кілька місяців щенічого не вradiла. Відбулося безліч всяких засідань і посідань, — та нікого не вмiли намовити розбрююватися.

Нема дурних. Ніхто чейже (зі здорово думаючих людей) не вірити, щоби взагалі колинебудь мігбути вічний мир. Тим більше тепер, коли переможці в недавній війні накинuli світові свою волю, коли всі недовольні таким станом змагають, щоби його повалити, коли цілі поневолені нації змагаються за своє визволення. Раз враз вибухають на тім полі поважні конфлікти, які нині, чи завтра, будуть шукати своєї одинокої розвязки в новій военній заверюсі, а кожний день зближає її прихід. Ніхто отже сьогодні не думає в дійсності про розбрювання, одні думають, щоби зряжати нинішній стан — другі, щоби його повалити.

Розбройна конференція це лише комедія, не диво отже, що з неї кпнуть собі, хто хоче й не хоче.

СТРАШНА БОЛЬШОВИЦЬКА ДІЯСНІСТЬ.

Один із надніпрянських емігрантів одержав від рідні, що живе в Радянщині, листа з якого довідуємося жакливі речі про тамошні відносини. Щурина його, що перед революцією був господарем на 40 десятинах, большевики спалили за те, що добровільно не йшов до колективізації. Вижити нема з чого, хліб забрали. Син тяжко заробляє в лісі та не може сам вижити сімї. Пишуть, що в крамницях можна купити за тані гроші хліба й ріжних продуктів, але за долари або золото. Хто не має ні одного ні другого, мусять вмирати з голоду. За радянські гроші 5 фунтів чорного хліба коштує 11—12 карбованців. Коли вдасться набути такий п'ятифунтовик, сім'я, що складається із 7 осіб, ділить його на два дні.

Ось так виглядає рай, яким тут дехто людей туманить.

РЕЛІГІЙНА ВІЙНА.

В. Болевій, в Індії вибухла релігійна війна між мусульманами та індусами. Нараховується багато забитих і ранених.